

GEOPARK

V E S T J Y L L A N D

Frivilligstrategi

Frivilligstrategi - Geopark Vestjylland

1. udgave 2016 – med tekstrevision oktober 2017

Udgiver: Geopark Vestjylland

Udarbejdet på baggrund af drøftelser med det frivillige netværk, samt erfaringer fra Nationalpark Thy og Friluftsrådet. Efter godkendelse af Geopark Vestjylland styregruppe d. 14.06.16, er strategien sendt i høring i Geopark Vestjyllands frivillige netværk.

Forfatter: Kristina Päivinen Englev

Korrektur: John Clausen og Thomas Holst Christensen

Strategien udgives til fri inspiration for geoparkens samarbejdspartnere

Forsidefoto: Udsigt over Bovbjerg Klint mod Ferring. Foto: COMPLIT.

GEOPARK

V E S T J Y L L A N D

FORTIDEN FORMER FREMTIDEN

- Natur og mennesker i bevægelse

Den Europæiske Landbrugsfond
For Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Geopark Vestjylland	3
Organisering og arbejdsopgaver	4
Tre interessegrupper	4
Det frivillige netværk	4
Formidlere	5
Praktiske hjælpere	5
Årligt tilbagevendende begivenheder	6
Idebank	7
De frivillige og de ansatte	7
Retningslinjer for samarbejde	8
Kommunikation og kontakt	9
Information	9
Netværksmøder	10
Hvervning og Fastholdelse	10
Hvervning af frivillige	10
Fastholdelsesstrategi	11
Efterskrift	13
Kilder til inspiration	14

Indledning

Geopark Vestjylland er et initiativ der er startet af frivillige ildsjæle. For at bevare den nære tilknytning til områdets frivillige laves en strategi for samarbejdet. Geoparken er afhængig af de lokales opbakning og ønsker at trække på deres erfaringer med naturen, kulturen, lokalhistorien mv. samt formidlingen af dette.

UNESCO definerer en geopark som følgende: *"En geopark er et geologisk unikt område med flere vigtige sites inden for et afgrænset område. Geoparken samler de geologiske sites, formidler stedets natur og kulturhistorie og viderebringer viden. En geopark skal være bæredygtig og bevare de geologiske seværdigheder – samt opfordre til forskning og uddannelse."*

Geoparken ønsker med afsæt i lokale kræfter at skabe en koordineret formidlings- og aktivitetsindsats inden for geoparkens område, der omfatter Holstebro, Lemvig og Struer kommuner. Med denne frivilligstrategi er målet at danne et solidt fundament for at skabe mening og sammenhæng i et bæredygtigt frivilligt miljø¹. I strategien beskrives nogle af de opgaver der er for frivillige i geoparken. Disse opgaver kan være af praktisk eller formidlingsmæssig karakter. Herudover fremgår retningslinjer for samarbejdet mellem ansatte og frivillige. Den sidste del af frivilligstrategien omhandler hvervning og fastholdelse af frivillige. Frivilligstrategien for Geopark Vestjylland er bl.a. udarbejdet på baggrund af samtaler med repræsentanter for frivillige foreninger, organisationer mv² i geoparkens netværk.

Geopark Vestjylland

Fortiden former fremtiden – natur og mennesker i bevægelse.

Geopark Vestjyllands mål er at skabe fascination, forståelse og forankring, samt at udvikle geoparkens område inden for turisme, erhverv og bosætning med afsæt i fortællingen om egnens istidslandskab. Det er i denne tilgang at samarbejdet med frivillige har sin berettigelse.

Fascination: Fortællingen om naturens kræfter, den menneskelige aktivitet og fremtidens muligheder i Geopark Vestjylland skal føles og formidles af frivillige kræfter. **Forståelse:** Som mennesker i begyndelsen af det 21. århundrede er blikket ofte rettet mod fremtiden, og det historiske tilbagesyn rækker i bedste fald kun få generationer tilbage. Geopark Vestjylland giver anledning til at standse op for at opdage eller genopdage, at fortid, nutid og fremtid hører sammen. Det er denne historie som de lokale frivillige kan formidle og dele.

Forankring: Fascinationen og forståelsen sætter livet i Geopark Vestjylland i et nyt og overraskende perspektiv. Geopark Vestjylland skal være med til at skabe stolthed for egnen blandt lokalbefolkningen og skabe identitet. Geoparken frigør tanker og sætter gang i ny udvikling fast forankret i det vi kommer fra³.

Samarbejdet med de frivillige er essentielt for at opfylde målene om fascination, forståelse og forankring i Geopark Vestjylland. Det er de frivillige der har kendskab til hvad der rører sig i deres lokale miljø og det er

¹Friluftsrådet - Frivilligstrategier 2015:7

² Geopark Vestjylland samarbejder med flere forskellige foreninger, organisationer mv. herefter benævnt som foreninger.

³ Geopark Vestjylland Brandbeskrivelse, Kerneværdierne i Geopark Vestjylland 2016:6

denne viden, der skal skabe baggrund for en varieret aktivitet i området. De frivillige skal have mulighed for at fortælle de historier, der gør dem stolte af egnen og kunne bidrage inden for netop det emne de finder mest interessant.

Geopark Vestjylland er et stort fælles "brand" for mange forskellige interesser. Dette kan både være en fordel og en ulempe i samarbejdet med andre aktører. Det er geoparkens vision at eventuelle udfordringer skal løses gennem åben kommunikation og respekt. Det er her vigtigt at acceptere, at det ikke er alle projekter, der skal foregå inden for et samarbejde, og at dette ikke er en hindring for en åben kommunikation. Med dette "in mente" er geoparkens interessesfære så bred, at mange interessefeltet kan have en relevans for mulige samarbejdsprojekter.

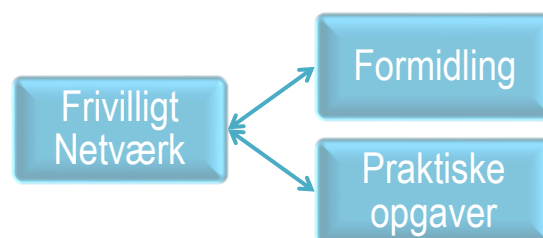
Organisering og arbejdsopgaver

De frivillige foreninger er en del af et frivilligt netværk af geoparkens samarbejdspartnere. Dette samarbejde kan være defineret formelt i en samarbejds- eller hensigtserklæring, eller ved løbende aftaler. Frivillige refererer til en ansvarlig koordinator blandt geoparkens ansatte.

Tre interessegrupper

Det frivillige netværk

De frivillige der er i kontakt med Geopark Vestjylland er alle en del af det frivillige netværk, hvad enten der er tale om en frivilligforening eller en frivillig person. Ud fra dette netværk er der forskellige opgaver inden for formidling og praktiske opgaver. De to opgavegrupper er ikke gensidigt udelukkende.

Figur 1. Opgavegrupper

Det frivillige netværk er den store, brede gruppe af frivillige, med mulighed for stor variation i aktivitetsniveau. Det forventes, at der her er base for en varieret frivillig skare i forhold til alder, kompetencer, interesser mv. da der er tale om et netværk af forskellige foreninger og privatpersoner. De frivillige kan vælge at afholde geoparkrelaterede arrangementer og derved involvere sig i geoparkens arbejde. Eksisterende arbejdsgrupper inden for foreningerne kan også vælge at tage en speciel interesse i dele af geoparkens arbejde. Det er muligt for frivillige foreninger at lave en gensidig samarbejdserklæring/hensigtserklæring med Geopark Vestjylland, hvor konkrete samarbejdsprojekter er nævnt, som kan bruges i fondsansøgninger mv. Geoparkens frivillige samarbejdspartnere vil desuden have adgang til at bruge geoparkens logo, efter nærmere retningslinjer.

Forudsætning: Ingen.

Formidlere

Geopark Formidler: Frivillige der er specielt interesseret i geoparken, lokalhistorien, istidslandskabet eller naturen, og som har lyst til at dele denne interesse med andre. Disse frivillige tilbydes et kursus i formidling. Efter de påkrævede kurser er gennemført, kan den frivillige i samarbejde med en af de frivillige foreninger, eller selv arrangere forskellige typer af ture i geoparken. En anden opgave for de frivillige formidlere er at være ambassadører for Geopark Vestjylland ved messer, foredrag, i undervisningsøjemed eller lignende arrangementer. Dette kan være ved arrangementer geoparken er inviteret til, selv retter henvendelse til eller hvor den frivillige selv står for kontakten.

Geoparkens formidlere kan deltage i forbindelse med almen offentlig formidling, ved offentlige tilgængelige arrangementer eller i forbindelse med specielle arrangementer som eks. Geologiens Dage. Herudover kan de deltage ved lokale arrangementer i øvrigt. Geoparkens formidlere skal ikke varetage opgaver, der indeholder en fast kontinuerlig udførelse og evt. fast bookning.

Forudsætning: Det er en fordel med forudgående kendskab til lokalhistorie og naturen. Basiskursus i Geopark Vestjylland, formidling og færden i naturen skal gennemføres, hvis man ønsker at agere som officiel geopark formidler. Udgifter til dette afholdes af Geopark Vestjylland. Yderligere forudsætninger kan forekomme afhængig af hvilke typer af guidede ture, der ønskes arrangeret. Det forventes, at den frivillige i nogen grad skal holde sig opdateret om nyheder inden for geoparkens virke. Det er ikke et krav, at den frivillige er aktiv gennem en forening. Det kan imidlertid være en fordel i forhold til koordinering og formidling af arrangementet.

Begrænsning: Det er vigtigt, at frivillige har mulighed for at benytte den viden, der tilegnes i forbindelse med kurserne. Derfor er det en fordel, at den frivillige enten er tilknyttet en forening med relevante arrangementer, selv har mulighed for at arrangere guidede ture eller har en aftale med Geopark Vestjylland om afholdelse af konkrete arrangementer/ture. Afholder en frivillig forening eller individuel person et arrangement, der promoveres som et specielt Geopark Vestjylland arrangement, skal der være en geoparkformidler med i processen og geoparkens sekretariat skal ligeledes være inddraget i arrangementets planlægning. Frivillige foreninger og frivillige er i øvrigt ikke forpligtet til, at der er en geoparkformidler til stede ved geopark-relevante arrangementer, som de selv arrangerer.

Grundet et hensyn til målet om at understøtte lokal vækst, vil geoparkens sekretariat ved henvendelse om guider på kommercielle ture henvise til professionelle udbydere i det omfang sådanne udbydere findes.

Praktiske hjælpere

Der vil løbende være en række praktiske opgaver, som frivillige i Geopark Vestjylland kan involvere sig i. Disse opgaver varetages efter aftale med den ansvarlige koordinator hos geoparkens sekretariat. Henvendelse om disse opgaver kan ske gensidigt mellem geoparkens sekretariat, frivillige foreninger og enkelte frivillige. Disse opgaver kan være produktion af formidlingsmateriale, uddeling af information, opgaver i forbindelse med geoparkens formidlingstrailer, vedligeholdelse af stier eller andre opgaver, der løbende opstår.

De frivillige vil f.eks. kunne bidrage med tekst, billeder, oversættelse mv. til brug i Geoparkens Nyhedsbrev mv. Her er forudsætningen at den frivillige har erfaring inden for fotografering, tekstbehandling, IT, sprog eller andre

relevante kompetencer i forhold til arbejdsopgaven. I denne forbindelse kan der også være en opgave i at distribuere magasiner, foldere mv. til relevante samarbejdspartnere.

En anden praktisk opgave kan ligge i forbindelse med geoparkens formidlingstrailer. Her er opgaven at deltage ved div. arrangementer og i den forbindelse transportere og være behjælpelig med opstilling af formidlingstrailer. Det vil også være frivillige, der har ansvar for at meddele evt. fejl, skader og/eller mangler ved formidlingstrailer til geoparkens sekretariat. Geoparken tilbyder efter aftale kørselsgodtgørelse i forbindelse med disse opgaver. Ønsker man at løse opgaver med formidlingstrailer, er forudsætningen at de(n) frivillige skal have alm. kørekort samt adgang til en bil, der under lovlige vilkår kan transportere trailer.

For de frivillige gælder det, at hvor det Frivillige Netværk generelt kan indeholde nogle mere eller mindre passive frivillige, forventes det at de to øvrige grupper vil være direkte aktive. Specielt for geoparkens formidlere forventes det, at den største arbejdsbelastning vil være i sommerperioden, hvorimod flere af de praktiske opgaver, der knytter sig til formidling i højere grad skal løses uden for turistsæsonen. Frivillige med specifikke arbejdsopgaver inden for geoparken, koordineres af en af geoparken udpeget medarbejder eller frivillige med ansvar for dette.

Geopark Vestjylland forbeholder sig retten til løbende at gå ind i en overvejelse om, hvorvidt de frivillige aktiviteter er konkurrenceforvridende og/eller i konflikt med målsætningen om at øge lokal vækst.

Årligt tilbagevendende begivenheder

Geopark Vestjylland ønsker med en frivillig tilstedeværelse at deltage ved flere årligt tilbagevendende arrangementer. Her er det oplagt at indgå i samarbejdsprojekter med frivillige foreninger og være behjælpelig med koordinering af flere sammenfaldende arrangementer. Geoparkens prioritering af arrangementer i løbet af året kan arrangeres i tre grupper.

- 1) Arrangementer hvor Geopark Vestjylland er direkte medarrangør.
- 2) Arrangementer der med fokus på formidling kan skabe stor bevågenhed om geoparkens kerneværdier.
- 3) Øvrige arrangementer som vurderes geopark-relevante, og hvor der foretages en vurdering af hvilke materialer og ressourcer, der er til rådighed.

Opdaterede informationer om kommende planlagte arrangementer vil løbende kunne følges i kalenderen på geoparkens hjemmeside.

Idebank

Geopark Vestjylland ønsker at give adgang til en idebank baseret på ideer fra det frivillige netværk. De enkelte frivillige og foreninger kan få beskrivelser af deres ide op lagt på geoparkens hjemmeside eller Facebook. Her kan andre foreninger se, om det er en ide, de vil være med på, eller om de selv har et lignende projekt i gang og kan være interesserede i sparring og samarbejde. I forbindelse med geoparkens nyhedsbrev kan der også blive henvist til nogle af disse ideer.

De frivillige og de ansatte

Det er vigtigt for Geopark Vestjylland, at de frivillige og ansatte mødes i ligeværdighed og med gensidig respekt for engagement og arbejdsindsats. I samarbejdsprojekter mellem geoparken og frivillignetværket indgås der aftaler om, hvem der specifikt har ansvar for koordinering og udførelse af de enkelte arbejdsopgaver. Det er ikke hensigten, at de frivillige skal inddrages i de daglige driftsopgaver i Geopark Vestjylland. Der vil ligeledes være en del opgaver der kræver særlig ekspertise inden for geologi og historie. Her kan inddrages frivillige med særlige kompetencer inden for området.

Initiativet til mulige samarbejdsprojekter er ligeværdigt og gensidigt. Den enkelte forening/frivillige kan derfor henvende sig med et muligt projekt, samtidig med at henvendelsen også kan foretages fra geoparken til den enkelte forening/frivillige.

Tabel 1: Forventninger til og fra frivillige samarbejdspartnere

	Den enkelte frivillige	Den frivillige forening
Forventninger fra Geopark Vestjylland	• Aktiv deltagelse • Engagement • Interesse • Loyalitet	• Aktiv deltagelse • Arrangementer/Aktiviteter • Formidling af information om geoparken til bagland • Rådgivning • Sparring
Geopark Vestjylland tilbyder	• Basisindsigt i GPV gennem grundtræning • Kurser på baggrund af efterspørgsel fra frivillige • Løbende information (møder og nyhedsbreve) • Medejerskab og inddragelse • Netværk • Min. et årligt møde for frivillige	• Mulig økonomisk støtte til særlige projekter eller events • Indflydelse på geoparkens udvikling • Markedsføring • Netværk på tværs af foreninger • Rådgivning • Sparring

Retningslinjer for samarbejde

Forholdet mellem Geopark Vestjylland og det frivillige netværk: De frivillige foreninger er selvstændige foreninger og geoparkens ansatte skal have respekt og forståelse for dette. Geopark Vestjylland kan ønske bestemte aktiviteter gennemført af foreningerne, men har ingen beslutningsmæssige kompetencer i forhold til foreningernes inddragelse. Er der tale om et arrangement/aktivitet, der er indgået i samarbejde mellem en forening og Geopark Vestjylland, opfordres der til, at det klarlægges, hvem der har beslutningskompetencer og ansvar for de enkelte dele af tiltaget.

Billetpris ved guidede ture: Geopark Vestjylland ønsker ikke at forhindre foreningerne i at have en mulig indtægt i forbindelse med guidede Geopark-ture og lignende. Det er op til den enkelte forening og/eller frivillig at afgøre, om der skal tages betaling ved et arrangement. Der henvises dog igen til Geopark Vestjyllands mål om at understøtte lokal vækst ved ikke at skabe konkurrenceforvridning mellem professionelle udbydere og frivillige⁴.

Forsikring: Ud fra de arbejdsopgaver, der er lagt op til, at de frivillige kan være med til at løse i Geopark Vestjylland, vurderes det, at geoparken ikke er forpligtet til at tegne en arbejdsskade-forsikring. Dette betyder, at det er de frivilliges egne forsikringer, der dækker i tilfælde af, at de kommer til skade. Det opfordres til, at den frivillige er opmærksom på, hvordan og hvornår deres private ulykkesforsikring dækker, da det kan variere, hvilken dækningsgrad de forskellige forsikringsselskaber har ift. frivilligt arbejde.

Fejl: Både ansatte og frivillige kan begå fejl. I tilfælde af fejl må der tages de nødvendige tiltag for at få rettet fejlen hurtigst muligt. Enten ved frivillige kræfter, i sekretariatet eller i et samarbejde mellem de to. Det er i denne proces af yderste vigtighed at holde en god tone og bevare respekten for hinandens arbejde og engagement.

Belønning: Geopark Vestjylland går ikke ind for materiel belønning. Anerkendelse i anden forstand vil ske løbende bl.a. i forbindelse med evalueringen på et af de årlige møder i det Frivillige Netværk.

Uenighed: I tilfælde af uenighed mellem Geopark Vestjylland og en frivillig eller frivillig forening, er kommunikation det vigtigste værktøj. I første omgang forsøges det at finde en løsning på uenigheden mellem de enkelte parter på rolig og kontrolleret vis. Konflikten skal tilgås med respekt for de enkeltes autoritet. I sidste ende skal Geopark Vestjylland leve op til kravene for UNESCOs anerkendelse og må træffe beslutning om det videre forløb på baggrund af dette hensyn. Ligeledes må den frivillige eller den frivillige forening selv træffe en beslutning om det videre samarbejde.

Afslutning af samarbejde: I tilfælde af at en frivillig forening, en geopark guide/formidler eller anden frivillig ønsker at afslutte samarbejdet med Geopark Vestjylland, er det vigtigt at bevare den gode tone og respekt for hinanden. I tilfælde af et afsluttet samarbejde, skal der inviteres til et møde mellem parterne. Her skal afholdes en mindre evaluering af samarbejdet og i tilfælde af en konflikt, skal denne så vidt muligt snakkes igennem.

⁴ Se også Formidling s. 4

Målet for Geopark Vestjylland vil være at afslutte samarbejdet i gensidig forståelse, således at samarbejdet på et senere tidspunkt kan genoptages, hvis det ønskes.

Er der tale om at en arbejdsopgave ophører, skal der gøres en indsats for i samarbejde med den frivillige, at finde en ny aktivitet inden for geoparkens område eller blandt samarbejdspartnerne. Er dette ikke muligt følges de tidligere udlagte retningslinjer for afslutning af et samarbejde.

Hvis frivillige eller frivillige foreninger ønsker at afslutte samarbejdet med hinanden, er det en sag mellem disse to parter og er dermed ikke en sag Geopark Vestjylland vil tage part i.

Sammenbrud i frivillig forening/projekter: Skulle det ske at en forening mod forventning ikke længere har mulighed for at opretholde sit virke og/eller ikke kan tilbyde arbejdsopgaver, aktiviteter mv. til sine frivillige, vil Geopark Vestjylland forsøge at formidle kontakten til en ny forening, eller hvis det er muligt og relevant, selv understøtte den pågældende gruppe frivillige og evt. igangværende projekter. Dette kan ske indtil en løsning kan findes eller gruppen kan være selvkørende.

Kommunikation og kontakt

Det er vigtigt at der fra starten skabes et forum hvor de frivillige kan føle sig trygge, hørt og anerkendt.

Hjemmeside: På geoparkens hjemmeside vil der være en side rettet mod samarbejdspartnere, nuværende og potentielle frivillige. Her vil der være information om mulige opgaver og samarbejdsmuligheder. Ligeledes vil der på hjemmesiden være en opdateret liste over aktuelle muligheder og vilkår mv. der er til de frivillige. På hjemmesiden vil det være muligt at finde opdateret kontaktinformation til geoparkens sekretariat samt mulighed for at tilmelde sig geoparkens nyhedsbrev.

Synliggørelse: I samarbejdet mellem Geopark Vestjylland og de frivillige foreninger, er et vigtigt element en fælles promovering af områdets lokale aktiviteter. Denne promovering tilbydes bl.a. gennem aktivitetskalenderen på geoparkens hjemmeside. Med denne kalender vil det også være mere overskueligt for de frivillige aktivt at følge med i hvilke arrangementer der er i Geopark Vestjylland.

Evaluerings: En gang årligt vil de frivillige og de ansatte i sekretariatet have mulighed for at kommentere på det overordnede samarbejde inden for det Frivillige Netværk. Der vil her også være mulighed for at komme med konstruktive ændringsforslag til det Frivillige Netværks struktur og virke. Denne evaluering vil blive foretaget på det årlige møde i det Frivillige Netværk. I denne forbindelse vil det også være oplagt at anerkende og fremhæve frivillige samt større succeshistorier fra årets gang.

Information

Nyhedsbrev: Det forventes at de frivillige modtager Geoparkens nyhedsbrev, distribueret af geoparken, hvis der ikke forelægger andre aftaler. Det forventes, at de frivillige iøvrigt holdes opdateret på relevante ændringer, tiltag mv. i geoparkens organisation, enten gennem geoparken selv eller en frivillig samarbejdspartner. I nyhedsbrevet vil der være historier og opdateringer fra de forskellige foreninger. Den

udpegede geoparkkoordinator er ansvarlig for at de relevante foreninger holdes opdateret med relevante nyheder.

Aktiv formidling: Ved henvendelse kan geopark-guider og -formidlere få udleveret materiale til brug for de respektive arbejdsopgaver. Geopark Vestjylland vil med tiden udarbejde skabeloner til foredrag og der vil være mulighed for at låne generel promoveringsmateriale og informationsstandere og des lige om geoparken. Ved nogle arrangementer kan det være muligt at opstille geoparkens formidlingstrailer. Dette sker efter aftale med geoparkens sekretariat. De materialer, der stilles til rådighed, vil variere efter arrangementets karakter samt geoparkens tilgængelige ressourcer. Information om lokal historie og natur, vil normalt blive udarbejdet af den respektive lokalforening selv.

Øvrige materialer: Foreningerne skal have adgang til div. brochurer om geoparken. Desuden har de adgang til opdateret information på geoparkens hjemmeside. På sigt vil der blive oprettet en elektronisk database til brug ved foredrag og på infoskærme.

Netværksmøder

Det er væsentligt, at de frivillige føler sig anerkendt og hørt. Denne formidling skal delvist ske gennem den ansvarlige geoparkkoordinator, men også på min. et årligt møde specielt for frivillige. På disse møder er der mulighed for at foreningerne kan berette om deres succeser og udfordringer og tale med andre samarbejdspartnere om mulige løsninger og nye samarbejdsområder. Foreningerne har her et forum, hvor de også kan fortælle om deres kommende arrangementer, og har derved mulighed for at fremme forskellige typer af samarbejde på tværs af det Frivillige Netværk. Målet er at danne et forum for debat og samarbejde på tværs af de frivillige foreninger. Et forum der kan styrke bevidstheden blandt de frivillige om andres tiltag og fordelen i at koordinere div. arrangementer. Dette møde arrangeres i samarbejde med forskellige samarbejdspartnere fra gang til gang. Udgifterne til det årlige netværksmøde afholdes af Geopark Vestjylland.

Herudover opfordres der til at foreningerne selv arrangerer udflugter, foredrag eller lignende fælles arrangementer for de frivillige, også gerne på tværs af foreningerne. Til dækning af udgifter til sådanne arrangementer, kan der søges om et mindre beløb hos Geopark Vestjylland.

Hvervning og Fastholdelse

Hvervning og fastholdelse vil være forskellig fra forening til forening. Der er forskellige måder at hverve nye medlemmer på, og der stilles forskellige krav til nye frivillige. De enkelte foreninger opfordres til at foretage en forventningsafstemning med nye frivillige for at starte et samarbejde bedst muligt. Nye frivillige kan også opfordres til at kontakte geoparkens sekretariat, hvis der opstår spørgsmål. Geopark Vestjylland ønsker at bidrage til hvervning og fastholdelse af frivillige til de geopark-relaterede projekter og arrangementer. Strategien for denne indsats beskrives i de kommende afsnit.

Hvervning af frivillige

Alle kan være frivillig i Geopark Vestjylland uanset aldersgruppe, køn, kompetencer mv. Der er en overvægt af pensionister blandt de frivillige, men sammensætningen af frivillige varierer over det frivillige netværk. De frivillige, der deltager som samarbejdspartnere i Geopark Vestjylland, er oftest interesseret i lokal historie og

samfund og/eller naturen på egnen. Herudover vil der også være andre interessegrupper som erhvervsdrivende og sportsklubber, som i nogle tilfælde kan have interesse i at indgå i frivillige projekter i geopark-regi. Det er for geoparken vigtigt, at der er fokus på de mange gode initiativer, der allerede eksisterer og understøtte et samarbejde mellem disse.

Geopark Vestjylland vil komme i kontakt med frivillige ved at være synlig og til stede. Først og fremmest har de forskellige foreninger deres eget netværk, der kan trække frivillige til ifm. specielle arrangementer. Geoparken vil være synlig til forskellige arrangementer og events i lokalområdet, afholde foredrag og kurser samt bl.a. udgive artikler i f.eks. Magasinet Vestkysten. Opstår der behov for nye frivillige i forbindelse med et nyt samarbejdsprojekt, vil dette blive annonceret gennem netværket, i nyhedsbrevet, på hjemmesiden, via Facebook mv. Geoparkens hjemmeside opbygges med gode historier fra de frivillige samt let adgang til information og kontaktoplysninger. Dette skal være med til at interesserede tager skridtet videre og bliver aktive frivillige.

Generelt opfordres der til, at de frivillige inviterer andre interesserede med ind i de arbejdsprocesser, der måtte være gang i. Det er ikke kun geoparkens eller de enkelte foreningers ansvar, det er den enkeltes ansvar at tage venligt imod alle interesserede. Dette vil der også blive lagt vægt på, når der udbydes kurser til formidlere og guider. Geoparken indeholder mange forskellige interesser og det er derfor vigtigt at få kommunikeret til evt. interesserede, at det ikke kun er geologiinteresserede, der kan være med i geoparken.

Udbydelsen af kurser inden for geoparken er en vigtig del af hvervningsstrategien. På det første af disse kurser afstemmes forventningerne med de frivillige, som noget af det første. Det er på disse kurser, at der er mulighed for at mobilisere nye frivillige og for at styrke samarbejdet med de, der allerede er frivillige i geoparkregi. Her skal der være fokus på, at få de frivillige engageret og involveret i aktuelle arbejdsopgaver.

Da det Frivillige Netværk spænder over en bred skare af foreninger, er der mange forskellige ting, der motiverer de frivillige. Nogle ting går igen, det er det gode fællesskab, den gode sag, samt bosætning og passion for den lokale udvikling. Den gode sag kan være alt fra naturbeskyttelse, social ansvarlighed, bevarelse af historiske bygninger og lokalhistorie mm. Med andre ord, tanken om at der udføres en vigtig opgave, som har betydning for de mennesker der mødes.

Fastholdelsesstrategi

Geopark Vestjylland er i høj grad afhængig af samarbejdet med frivillige. Det er derfor vigtigt at være bevidst om, hvordan disse frivillige på bedste vis bevarer deres engagement i geoparken. Dette skal ske gennem løbende motivering, fokus på fællesskabet samt en gennemsigtig struktur i geoparkens virke.

Fællesskab: De frivillige skal have lyst til at bruge deres fritid i selskab med hinanden. De skal føle, at de er værdsat og er en del af et fællesskab. Geoparken såvel som de frivillige foreninger skal være opmærksomme på, at der skal være sammenhæng mellem det, der bliver aftalt med nye frivillige, og den oplevelse de efterfølgende har i samarbejdet. Fællesskabet blandt de frivillige er en af de største motiverende faktorer. Her er det vigtigt at have for øje, at der findes mange typer af fællesskab, professionelt, kammeratligt, for sagen

mv.⁵ og de frivillige kan have forskellige behov for graden af fællesskab. Disse forskellige typer af fællesskab skal der være plads til i Geopark Vestjylland. Der skal være plads til at frivillige med forskellige behov for fællesskab kan være en aktiv del af geoparkens arbejde. Geoparken skal som følge af dette være klar til at reagere, hvis de frivillige giver udtryk for et manglende fællesskab. I sådanne tilfælde må geoparken og de frivillige i fællesskab løfte opgaven med at løse evt. problemer eller skabe rammerne hvori der kan opstå nye fællesskaber. Selv om geoparken vil have et begrænset antal frivillige, der indgår i et direkte samarbejde, har geoparken stadig et ansvar for at facilitere det gode fællesskab på tværs af samarbejdspartnerne. Dette gøres bl.a. ved årlige møder og udflugter, samt facilitering af kontakt og kendskab til det frivillige netværk.

Motivering: I denne frivilligstrategi er nævnt flere tiltag der skal være medvirkende til at sikre et varigt og godt samarbejde med frivillige og frivillige foreninger. Disse samt andre er nævnt i den følgende tabel. Målet med denne fastholdelsesmodel er at øge opmærksomheden på alle de fire områder, der er med til at underbygge de frivilliges motivation for det gode samarbejde. De frivillige skal anerkendes for deres bidrag, de skal kunne se de tydelige resultater af projektet, de skal have mulighed for at føle ejerskab og de skal vises tillid og tildes ansvar som værdsatte medejere af Geopark Vestjylland. Geoparken skal have fokus på at alle fire motiverende faktorer skal bringes i spil, for at skabe gode og stabile rammer for samarbejde.

⁵ Friluftsrådet – Frivilligstrategier 2015 :24

Tabel 2: Fastholdelsesmodel⁶

Anerkendelse	Resultatorientering
• Tilbyde gratis kurser eller foredrag. • Tilbyde de frivillige organisationens netværk. • Give de frivillige særlig profilbeklædning, tilpasset deres arbejdsopgave. • Være verbal omkring vigtigheden og værdien af det frivillige arbejde, for geoparkens videre overlevelse og udvikling. • Rose de frivillige for selvstændigt initiativ – også når det går galt. • Have tid til at snakke med de frivillige om andet end arbejdet. • Indgå i gensidig sparing med de frivillige • Gratis forplejning til møder.	• Tale med de frivillige om deres oplevelse af, at indsatsen gør en forskel. • Kommunikere målbare resultater. • Fortælle hvis de frivilliges arbejde har sat rekorder. • Sætte fokus på resultater af det frivillige arbejde i nyhedsbreve. • Formidling af resultater på hjemmesiden. • Evaluering af de frivilliges arbejde sammen med de frivillige. • Bruge visuel kommunikation af resultater.
Ejerskab	Tillid
• Gør arbejdets formål gennemsækeligt. • Give medbestemmelse og indflydelse på arbejdet. • Give de frivillige mulighed for at føre egne ideer ud i livet. • Gøre de frivillige til ambassadører for organisationen. • Invitere de frivillige med til projekt og udviklingsmøder. • Spørge de frivillige om hvilke kurser de vil have.	• Give de frivillige særlige opgaver. • Give medbestemmelse og indflydelse på arbejdet. • Give de frivillige muligheder for at ændre i projektet undervejs. • Forventningsafstemninger. • Ingen overvågning. • Ligeværdige forhold mellem de frivillige og de ansatte. • De frivillige skal også have tillid til de ansatte.

Tabel 2: Fastholdelsesmodel. Fire parametre for motivering i frivilligt arbejde med eksempler på mulige tilgange i Geopark Vestjylland.

Samlende for disse fire faktorer i fastholdelsesmodellen, er den ligeværdige respekt, der skal være imellem geoparkens samarbejdspartnere. De frivillige skal føle sig som en del af geoparken. De skal have lov og mulighed for at tage ansvar, de skal høres og anerkendes som vigtige samarbejdspartnere.

Efterskrift

Frivilligstrategien for Geopark Vestjylland er udarbejdet på baggrund af møder med frivillige partnere i perioden marts-juni 2016. Herefter er den behandlet internt i geoparkens sekretariat, inden den er forelagt

⁶ Fastholdelsesmodel. Friluftsrådet – frivilligstrategier 2015: 28, 29.

geoparkens styregruppe d. 14. juni 2016. Efter første udkast til strategien blev godkendt af styregruppen, sendtes den i høring blandt de frivillige samarbejdspartnere. Denne høring varede frem til d. 28. august 2016. Herefter er der sket enkelte tilretninger.

Kilder til inspiration

- National Trust Frivillig program - <http://www.nationaltrust.org.uk/join-and-get-involved>
- Friluftsrådet - <http://www.friluftsradet.dk/indhold/om-friluftsradet/publikationer.aspx>
 - Frivilligstrategier (2015)
 - Sæt frivillige på dagsordenen i nationalparkerne (2013)
- Nationalpark Thy – "Strategi for den frivillige indsats i Nationalpark Thy, Frivilligstrategi" (2011) af Annette Buck.
- Dansk Sygeplejehistorisk Museum – Frivillighedsstrategi DSHM (2016) af Rasmus F. Sørensen.